

ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Δ' ΤΑΞΗΣ

Αγώνας για το καλό

Αγαπημένα μας παιδιά σας χαιρετούμε!

Ευχόμαστε να είστε καλά, σας έχουμε πεθυμήσει και μας έχετε λείψει πολύ! Μένουμε σπίτι και ακολουθούμε τους κανόνες υγιεινής για να μπορέσουμε να προστατέψουμε τους εαυτούς μας από τον ιό που μας κάνει να αρρωσταύμε! Έχει δημιουργηθεί ο χώρος για τα Θρησκευτικά όπου θα μπορείτε να διαβάζετε τα κείμενα που θα σας βάζουμε και να εξασκείστε προφορικά σε απλές ασκήσεις!

*Από τις δασκάλες σας,
κα Σκεύη Χατζηαναστάση
κα Χριστίνα Πογιατζιή*

Επίκαιρα
Οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη

**Ας διαβάσουμε λοιπόν για τους
Νεοφανείς Αγίους!**

Οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη

Νεοφανεείς Άγιοι

Πριν λίγα χρόνια, σε ένα νησί της Ελλάδας, τη Λέσβο, ανακαλύφθηκε σε έναν λόφο ο τάφος ενός άγνωστου άντρα. Ήταν ο τάφος του Αγίου Ραφαήλ, ο οποίος μαρτύρησε εκεί μαζί με τον Άγιο Νικόλαο, την Αγία Ειρήνη και πολλούς άλλους άγιους μάρτυρες.

Ο Άγιος Ραφαήλ γεννήθηκε το 1410 μ.Χ. σε ένα άλλο μικρό νησί της Ελλάδας, την Ιθάκη. Εκεί έμαθε τα πρώτα του γράμματα και αγάπησε την Εκκλησία και τον Χριστό. Μεγαλώνοντας έγινε ευσεβής και θερμός χριστιανός. Αφού υπηρέτησε για λίγο στον βυζαντινό στρατό, αποφάσισε να αφιερωθεί στην Εκκλησία. Έγινε μοναχός και ακολούθως χειροτονήθηκε ιερέας. Η Εκκλησία συχνά τον έστελνε να μιλά στους ανθρώπους για τον Χριστό, αντιμετωπίζοντας και όλους αυτούς που ήθελαν να βλάψουν τους χριστιανούς.

Σε μια από τις αποστολές του στη Γαλλία, γνώρισε έναν νεαρό φοιτητή από τη Θεσσαλονίκη, τον Νικόλαο. Συνδέθηκαν με αδελφική φιλία, ώστε σύντομα ο Νικόλαος έγινε συνεργάτης του Ραφαήλ και χειροτονήθηκε διάκονος. Μαζί

πήγαιναν σε διάφορα μέρη και στήριζαν τους χριστιανούς, που τώρα είχαν να αντιμετωπίσουν έναν νέο εχθρό, τους Τούρκους. Μάλιστα, λίγο μετά, και οι δύο αναγκάστηκαν να πάνε στη Λέσβο, για να γλιτώσουν από τις επιθέσεις των Τούρκων.

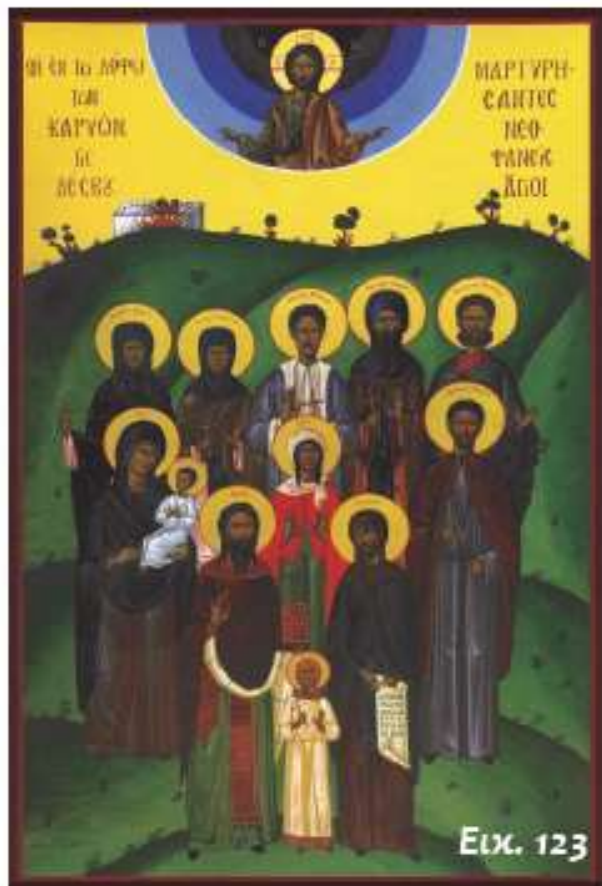
Οι δύο φίλοι έμειναν σε ένα παλιό μοναστήρι στις Καρυές, που ήταν αφιερωμένο στα Γενέθλια της Παναγίας. Εκεί, λοιπόν, έγινε ηγούμενος ο Ραφαήλ. Οι δύο Άγιοι βοηθούσαν πολύ όλους τους ανθρώπους, που έτρεχαν κοντά τους, γι' αυτό και ήταν αξιαγάπητοι. Δεν άργησαν, όμως, οι Τούρκοι να φτάσουν και στο νησί της Λέσβου. Μπήκαν με τη βία στο μοναστήρι και συνέλαβαν τον Ραφαήλ και τον Νικόλαο, αλλά και άλλους χριστιανούς που βρίσκονταν εκεί. Ανάμεσά τους και ένα κοριτσάκι έντεκα χρόνων, την Ειρήνη. Όλοι οι χριστιανοί δέχτηκαν φοβερά και φρικτά βασανιστήρια, αλλά ποτέ δεν αρνήθηκαν τον Χριστό. Με πίστη στον Χριστό και γενναιότητα υπέμειναν τα βασανιστήρια και έγιναν άγιοι μάρτυρες. Η μνήμη των Αγίων Ραφαήλ, Νικολάου και Ειρήνης εορτάζεται από την Εκκλησία κάθε χρόνο δύο μέρες μετά το Πάσχα.

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

3. Μαζί με τους Αγίους Ραφαήλ, Νικόλαο και Ειρήνη μαρτύρησαν και πολλοί άλλοι χριστιανοί. Διαβάζουμε τα ονόματα ορισμένων από αυτούς.

Νεοφανεΐς Άγιοι που μαρτύρησαν στον λόφο των Καρυών της Λέσβου το 1463 μ.Χ.

Άγιος Ραφαήλ

Άγιος Νικόλαος

Αγία Ειρήνη

Αγία Ελένη

Άγιος Ραφαήλ το νήπιο

Άγιος Βασίλειος ο Προεστός

Άγιος Θεόδωρος

Άγιος Ακίνδυνος

Άγιος Σταύρος

Αγία Μαρία

Επίκαιρα
Οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη

**Ας μάθουμε πως και σήμερα υπάρχουν
μάρτυρες!**

Και σήμερα υπάρχουν μάρτυρες

Οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη μαρτύρησαν για την αγάπη τους προς τον Χριστό τον Απρίλη του 1463 μ.Χ. μαζί με άλλους χριστιανούς στον λόφο των Καρυών στο νησί της Λέσβου. Οι Άγιοι αυτοί δεν ήταν ούτε οι πρώτοι, αλλά ούτε και οι τελευταίοι, που μαρτύρησαν για χάρη του Χριστού. Ήταν απλά κάποιοι από τους χιλιάδες αγίους μάρτυρες της Εκκλησίας, που ομολόγησαν την πίστη τους στον Χριστό και θανατώθηκαν από αλλόθρησκους*.

Ιδιαίτερα κατά τους τέσσερις πρώτους αιώνες, που ξέσπασαν διωγμοί κατά των χριστιανών, πολλοί ήταν αυτοί που μαρτύρησαν. Δεν έμεινε τρόπος που να μην τον σκεφτούν οι αλλόθρησκοι, για να λυγίσουν την πίστη των χριστιανών και να τους κάνουν να απαρνηθούν τον Χριστό. Μα το μαρτύριο δεν τελείωσε τότε. Μέχρι και σήμερα χριστιανοί χάνουν τη ζωή τους από αλλόθρησκους σε διάφορα μέρη της γης, γιατί επιμένουν στην αγάπη τους προς τον Χριστό.

Στον εικοστό αιώνα, που μόλις πέρασε, και στον εικοστό πρώτο αιώνα, που μόλις μπήκε, πολλοί χριστιανοί δέχονται καθημερινά τις επιθέσεις των αλλόθρησκων και συμπληρώνουν τον κατάλογο των μαρτύρων της Εκκλησίας. Παιδιά, άνδρες και γυναίκες,

ηλικιωμένοι, ιερείς και λαϊκοί, σωπηλά δέχονται τα μαρτύρια, γιατί δεν δέχονται να αλλάξουν την πίστη τους.

Στη διαδρομή των αιώνων οι πιστοί χριστιανοί έχουν να παρουσιάσουν για την πίστη του Χριστού αγώνες, θυσία, αίματα. Αυτό δεν θα σταματήσει ποτέ. Πάντα θα υπάρχουν αυτοί που θα πολεμούν τους χριστιανούς και πάντα θα υπάρχουν οι μάρτυρες χριστιανοί, που θα μεγαλώνουν με το αίμα τους το δέντρο της Εκκλησίας.

* Αυτοί που πιστεύουν σε κάποια άλλη θρησκεία, εκτός του χριστιανισμού.

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

1. Συζητούμε στην τάξη:

- α) Ποιους αγίους στην Εκκλησία χαρακτηρίζουμε ως «Μεγαλομάρτυρες», «Παιδομάρτυρες», «Νεομάρτυρες» και ποιους ως «Νεοφανεείς Μάρτυρες»;
- β) Θυμόμαστε τα ονόματα αγίων μαρτύρων, με τους οποίους ασχοληθήκαμε κατά τη φετινή σχολική χρονιά στα Θρησκευτικά, αλλά και άλλων μαρτύρων που τυγχάνει να γνωρίζουμε.

Οδηγία: Διαβάζουμε ξανά το κείμενο και απαντούμε προφορικά τις ερωτήσεις!

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

2. Διαβάζουμε προσεκτικά τις πιο κάτω προτάσεις και γράφουμε στα κουτάκια Ο, εάν οι προτάσεις είναι ορθές, και Λ, εάν οι προτάσεις είναι λανθασμένες.

- » Οι Άγιοι Ραφαήλ, Νικόλαος και Ειρήνη ήταν οι τελευταίοι που μαρτύρησαν για την αγάπη τους προς τον Χριστό.
- » Οι μεγαλύτεροι διωγμοί κατά των Χριστιανών έγιναν κατά τους τέσσερις πρώτους αιώνες.
- » Υπάρχουν και σήμερα πολλοί χριστιανοί που μαρτυρούν, γιατί επιμένουν να πιστεύουν στον Χριστό.
- » Οι μάρτυρες που τιμούνται στην Εκκλησία ως άγιοι είναι μόνο οι ιερείς που θυσίασαν την ζωή τους για τον Χριστό.
- » Μάρτυρες υπάρχουν μόνο στις χώρες που υπάρχουν φανατικοί άπιστοι, που θέλουν να εκδικηθούν τους χριστιανούς.

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

5. Σχολιάζουμε τις δύο εικόνες. Ποιες ομοιότητες παρατηρούμε και σε ποια συμπεράσματα καταλήγουμε ως προς την αντιμετώπιση των χριστιανικών ναών παλαιότερα και σήμερα από τους αλλόθρησκους;

← Ναός Γενεθλίου της Παναγίας, που κάηκε και ανατινάχτηκε το 1463.

→ Ναός στην κατεχόμενη Κύπρο, που καταστράφηκε μετά το 1974.

**Μετέχω στον αγώνα
Εκκλησία: Μια αδελφική κοινωνία**

«Αγαπήσωμεν αλλήλους...»

Εκκλησία: μια αδελφική κοινωνία

«Αγαπήσωμεν ἀλλήλους...»

Ο Χριστός ήρθε στον κόσμο για να ενώσει όλους τους ανθρώπους σε μια οικογένεια. Αυτή η οικογένεια είναι η Εκκλησία. Είναι μια πραγματική οικογένεια, γιατί ο Χριστός έγινε αδελφός με όλους τους ανθρώπους και τους έκανε παιδιά του δικού του Πατέρα, του Θεού. Σε αυτή την καινούρια οικογένεια μπαίνει κανείς με το μυστήριο του Βαπτίσματος.

Στη μεγάλη αυτή οικογένεια, την Εκκλησία, δεν ισχύουν μόνο οι δεσμοί της συγγένειας, αλλά πάνω από όλα, οι δεσμοί της αγάπης. Τα μέλη της μπορεί να προέρχονται από διαφορετικά έθνη και φυλές, να διαφέρουν στην ηλικία και στη μόρφωση ή να μην έχουν κοινά ενδιαφέροντα. Εκείνο, όμως, που τους ενώνει είναι η κοινή πίστη και η αγάπη τους για τον Χριστό. Αυτό γίνεται φανερό όταν οι χριστιανοί συγκεντρώνονται στον ναό, για να ευχαριστήσουν και να δοξολογήσουν τον Θεό, που ποτέ, μα ποτέ δεν παύει να τους αγαπά. Και πώς μπορούν καλύτερα να τον ευχαριστήσουν; Ανταποδίδοντας την αγάπη του προς αυτόν και τους ανθρώπους.

Στη Θεία Λειτουργία προσεύχονται, έτσι ώστε η ενότητα και η ομόνοια να τους συνοδεύουν συνεχώς στη ζωή τους. Ιδιαίτερα, ύστερα από τη Μεγάλη Είσοδο, κατά την οποία βλέπουμε τον ιερέα να μεταφέρει τα Τίμια Δώρα από την Αγία Πρόθεση στην Αγία Τράπεζα, ο διάκονος προτρέπει τους πιστούς: «Αγαπήσωμεν ἀλλήλους, ἵνα ἐν ὁμοιοῖα ὁμολογήσωμεν». Ας αγαπήσουμε, δηλαδή, ο ένας τον άλλο, ώστε με ομόνοια και αγάπη να ομολογήσουμε την πίστη μας στον Τριαδικό Θεό. Τους καλεί, λοιπόν, να αγαπήσουν ο ένας τον άλλο. Η απάντηση των πιστών σε

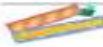
αυτή την προτροπή του διακόνου στους πρώτους αιώνες της Εκκλησίας ήταν ο ασπασμός, δηλαδή το φίλημα της αγάπης. Σήμερα ο ασπασμός της αγάπης γίνεται μόνο μεταξύ των Ιερέων που συλλειτουργούν. Αλλά και ο κάθε πιστός που συμμετέχει στη Θεία Λειτουργία σπεύδει να συμφιλιωθεί νοερά με εκείνους από τους οποίους τον χωρίζει μίσος ή αντιπάθεια, και δίνει νοερά τον ασπασμό της αγάπης.

Χωρίς αυτή τη συμφιλίωση, χωρίς την ανεξικακία και την αγάπη δεν είναι δυνατό οι χριστιανοί να παρακαθίσουν στην Τράπεζα του Χριστού και να κοινωνήσουν το Σώμα και το Αίμα του. Φίλος και αδελφός του Χριστού λογίζεται κάποιος, όταν έχει γίνει πρώτα φίλος και αδελφός με τους συνανθρώπους του.

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

1. Συζητούμε τον τίτλο του κειμένου.

2. Υπογραμμίζουμε στο κείμενο:

A) Τι είναι η Εκκλησία;

B) Ποια είναι τα μέλη της Εκκλησίας και τι είναι εκείνο που τους ενώνει;

3. Περιγράφουμε την πιο κάτω εικόνα, αντλώντας πληροφορίες από το κείμενο.

Εικ. 4

4. Συζητούμε:

Θα μπορούσε σήμερα ο ασπασμός της αγάπης να γίνεται και μεταξύ των πιστών;

5. Συμπληρώνουμε τις λέξεις που λείπουν από την τελευταία παράγραφο του κειμένου.

Χωρίς αυτή τη ....., χωρίς την ..... και την ..... δεν είναι δυνατό οι χριστιανοί να παρακαθίσουν στην ..... του ..... και να κοινωνήσουν το ..... και το ..... του. Φίλος και ..... του Χριστού λογίζεται κάποιος, όταν έχει γίνει πρώτα ..... και αδελφός με τους ..... του.

Μετέχω στον αγώνα
Εκκλησία: Μια αδελφική κοινωνία

Δώστε τα χέρια...

Δώστε τα χέρια...

Ο Πέτρος μεγάλωσε στην ίδια γειτονιά με τον Παύλο και τον Ανδρέα! Ήταν όλοι φίλοι από μικρά παιδιά. Μετά το διάβασμα, μαζί με τη Χριστίνα και τη Σοφία έπαιζαν καλαθόσφαιρα στο πάρκο της γειτονιάς.

Μια μέρα, λοιπόν, τα παιδιά της παρέας τσακώθηκαν άσχημα πάνω στο παιχνίδι. Πολύ θέλει να γίνει ένας καβγάς; Καθώς έπαιζαν, ο Παύλος και ο Ανδρέας ζήτησαν τον λόγο από τον Πέτρο, επειδή τα έκανε όλα μόνος του. Εκείνος χίμηξε κι έδειρε τον πιο μικρό, τον Ανδρέα, κι έγινε χαμός στο γήπεδο.

Πέρασαν δυο μέρες χωρίς να μιλήσουν. Κι ενώ ένιωθαν τόσο άσχημα, κανένας τους δεν έκανε το πρώτο βήμα. Σφάλισαν την πόρτα της καρδιάς τους.

Ο Πέτρος ήταν πολύ στενοχωρημένος. Ούτε για διάβασμα είχε όρεξη ούτε φίλο είχε για

να παίζει.

- Τι έχεις και είσαι τόσο κατσουφιασμένος; ρώτησε ο πατέρας.
- Να, καθώς παίζαμε καλαθόσφαιρα προχθές στο πάρκο της γειτονιάς ... είτε ο Πέτρος, εξιστορώντας όλα τα συμβάντα.

- Στα ομαδικά παιχνίδια οι αθλητές συναγωνίζονται. Ένας τρέχει με δύναμη, άλλος σημαδεύει εύστοχα, άλλος αμύνεται με σταθερότητα, άλλος κινείται ευέλικτα. Όλοι μαζί αγωνίζονται για τη νίκη της ομάδας τους. Αντίθετα, όταν κάποιος φέρεται εγωιστικά, γιατί νομίζει πως μπορεί να τα κάνει όλα μόνος του, δημιουργεί προβλήματα στην ομάδα του.

- Ναι, το ξέρω, απάντησε ο Πέτρος.

- Και τώρα τι θα γίνει; ρώτησε ο πατέρας.

- Δεν ξέρω, είπε μουτρωμένος εκείνος.

- Για θυμήσου κάθε πρωί τι λέμε στην Κυριακή Προσευχή: «Και ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ὀφειλέταις ἡμῶν», δηλαδή συγχώρησέ μας τα λάθη μας, όπως κι εμείς συγχωρούμε τα λάθη των αδελφών μας.

- Μα αυτοί φταίνε. Εκείνοι άρχισαν τον καβγά, συνέχισε ο Πέτρος.

- Και πώς θα πας αύριο να κοινωνήσεις, χωρίς αγάπη στην καρδιά σου; Να θυμάσαι ότι γίνεται κανείς φίλος και αδελφός του Χριστού, όταν έχει γίνει πρώτα φίλος και αδελφός με τα άλλα παιδιά.

Ο Πέτρος δεν μπορούσε να κλείσει μάτι το βράδυ. Γυρόφερναν συνεχώς στο μυαλό του τα λόγια του πατέρα του. Προβληματιζόταν. Τι να κάνει; Αύριο που θα έβλεπε τους φίλους του στον ναό, τι θα έκανε; Να τους μιλήσει; Ντρεπόταν!

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

2. Συζητούμε στην ομάδα μας:

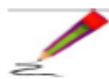
A) Πώς κρίνετε την πράξη του Παύλου και του Ανδρέα;

B) Πώς κρίνετε την αντίδραση του Πέτρου;

Γ) Προτείνουμε λύσεις, που θα βοηθούσαν στην επίλυση της διαφοράς με ειρηνικό τρόπο.

Οδηγία: Διαβάζουμε ξανά το κείμενο και απαντούμε προφορικά τις ερωτήσεις!

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

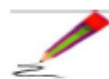

3. Συμπληρώνουμε τις λέξεις που λείπουν από τις συμβουλές του πατέρα προς τον Πέτρο.

- Στα ομαδικά παιχνίδια οι αθλητές ..... Ένας ..... με δύναμη, άλλος ..... εύστοχα, άλλος ..... με σταθερότητα, άλλος ..... ευέλικτα. Όλοι ..... αγωνίζονται για τη νίκη της ομάδας τους.

- Για θυμήσου κάθε πρωί τι λέμε στην ..... Προσευχή: «Καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ..... ἡμῶν ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς ..... ἡμῶν», δηλαδή ..... μας τα λάθη μας, όπως κι εμείς συγχωρούμε τα λάθη των ..... μας.

- Και πώς θα πας αύριο να κοινωνήσεις, χωρίς ..... στην καρδιά σου; Να θυμάσαι ότι γίνεται κανείς ..... και ..... του Χριστού, όταν έχει γίνει πρώτα φίλος και αδελφός με τα άλλα .....

4. Γράφουμε αριθμούς στα τετράγωνα, για να δείξουμε τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσει ο Πέτρος, έτσι ώστε να καταφέρει να ξαναγυρίσει στην ωραία συντροφιά των φίλων του.

Αποφασίζει τον τρόπο, με τον οποίο θα ζητήσει συγχώρεση από τους φίλους του, που πλήγωσε.

Αξιολογεί τη συμπεριφορά του και αναγνωρίζει ότι η αντίδραση του ήταν λανθασμένη και πλήγωσε τους φίλους του.

Προσπαθεί να αλλάξει τον τρόπο συμπεριφοράς του και να απελευθερωθεί από τις κακές του συνήθειες.

Κάνει κάτι για να εκφράσει τη συγγνώμη του και να συμφιλιωθεί με τον Παύλο και τον Ανδρέα.

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

5. Συνεχίζουμε την ιστορία.

Ο Πέτρος δεν μπορούσε να κλείσει μάτι το βράδυ. Γυρόφερναν συνεχώς στο μυαλό του τα λόγια του πατέρα του. Προβληματιζόταν. Τι να κάνει; Αύριο που θα έβλεπε τους φίλους του στον ναό, τι θα έκανε; Να τους μιλήσει; Ντρεπόταν!

A large yellow rounded rectangle containing ten horizontal dashed lines for writing.

Οδηγία: Σκεφτείτε ένα τέλος για την ιστορία!

Λύνουμε τις παρακάτω ασκήσεις προφορικά!

**Ώρα για ζωγραφική!
Πάρτε μια κόλλα
Α4 και ζωγραφίστε
μια σκηνή με το
τέλος που
σκεφτήκατε!**

6. Ζωγραφίζουμε μια σκηνή σχετική με το τέλος που δώσαμε στην ιστορία.

A large, empty rounded rectangle with a thin red border, intended for drawing a scene related to the end of a story.